

Сайнецький Володимир Володимирович,
курсант 310 навчальної групи навчально-наукового інституту №1
Національної академії внутрішніх справ
капрал поліції

*Науковий керівник: Зарубей Вікторія
Володимирівна,* професор кафедри
кримінального процесу Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, професор

КОРУПЦІЯ У ПРАВООХОРОННІЙ СИСТЕМІ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ І БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Актуальність дослідження. Тема корупції у правоохоронній системі є надзвичайно актуальною і важливою. Корупція може мати серйозні наслідки для країни та суспільства в цілому, призвести до порушення закону, неправомірного втручання в судовий процес та втрати довіри громадян до правопорядку. Це може створити серйозні загрози національній безпеці. Корупція може сприяти розвитку злочинних організацій, оскільки корупційні зв'язки в правоохоронних органах можуть використовуватися для організації та захисту злочинних дій. Це може призвести до збільшення злочинності та зниження безпеки громадян. Корупція в правоохоронних органах підриває довіру громадян до системи правосуддя та правопорядку. Якщо громадяни не вірять у здатність правоохоронців забезпечувати їх безпеку і захищати права, то це може призвести до спаду легітимності влади і соціальних напружень.

Україна активно працює над боротьбою з корупцією в правоохоронній системі, впроваджуючи реформи та створюючи антикорупційні органи. Проте, ця проблема залишається актуальною, і подальші зусилля в цьому напрямку є надзвичайно важливими для забезпечення національної безпеки та процвітання України.

Метою даного дослідження є загальна характеристика корупції у правоохоронній системі як загрози національним інтересам і безпеці України.

Виклад основного матеріалу. Корупція – найбільша соціальна загроза для розвитку демократії у XXI столітті. На політичній мапі світу, мабуть, не знайдеться жодної країни, яка не була б уражена корупцією. Україна – не виняток. Корупція, тобто зловживання посадовою особою своїм службовим становищем, спричиняє безумовну шкоду інтересам суспільства і держави в цілому [1, с. 153].

Поширення корупції в органах поліції насамперед пояснюється тим, що ці органи – найбільше правоохоронне відомство, сфера діяльності якого є достатньо широкою та пов’язаною зі здійсненням контролю за дотриманням правил у різних сферах суспільного життя, де порушуються права та свободи громадян. Причини й умови, які зумовлюють корупційні прояви серед працівників поліції, тісно пов’язані з тими, які є характерними для всіх категорій працівників державного апарату, а саме високий рівень впливу поліцейських на різні сфери суспільного життя згідно з чинним законодавством, низький рівень заробітної плати й соціальної захищеності, впевненість посадових осіб Національної поліції України у непокараності. Найбільша шкода від цього явища полягає у тому, що воно негативно позначається на довірі суспільства до поліції. Якщо узагальнити й систематизувати причини виникнення корупції, то в загальному вигляді можна сформулювати таку класифікацію: – соціально-економічні причини; – політичні причини; – організаційно-інституціональні або бюрократичні причини; – правові причини; – транснаціональні причини; – морально-психологічні фактори [2, с. 104].

Рівень корупції в Україні залишається на високому рівні, а кількість кримінальних правопорушень, виявлених у сфері корупційних діянь, зростає. При цьому слід зауважити, що зростання кількості виявлених корупційних діянь збільшилася також за рахунок новостворених органів та інтенсифікації боротьби з ними з боку правоохоронних органів України. До того ж із внесенням змін до основних законів, нормами яких врегульовано відповідальність за корупційні діяння та проведення антикорупційної реформи, таку тенденцію можна вважати позитивною, адже ми бачимо принципово нове ставлення суспільства до проблеми корупції та активізацію роботи правоохоронних органів щодо виявлення корупційних діянь. На сьогодні стабільне та ефективне функціонування Національної поліції України, як одного зі спеціальних уповноважених суб’єктів протидії корупції, є необхідною умовою захисту конституційного ладу, забезпечення законності і правопорядку, дотримання прав і свобод людини та громадянина, а від ефективності діяльності поліції значною мірою залежить успішність реалізації національних інтересів та стабільність суспільного розвитку. Безумовно, усі заходи, проведені державою в межах антикорупційної реформи, є великим кроком уперед, а просування антикорупційної реформи сприяло деякому покращенню позиції України у світовому рейтинзі СРІ, однак відсутність дієвої судової системи та фактична безкарність діянь корупціонерів не дає зробити потужний ривок і подолати цю «ганьбу для нації». Безкарність та недієве правосуддя тримають Україну на

корупційному дні. Адже, як свідчить світова практика, для вирішення проблеми корупції в Україні необхідно створити ефективну та дієву систему антикорупційних судів, забезпечити прозорість діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, залучити громадськість до контролю за діяльністю державних органів при прийнятті політично важливих рішень та застосуванням міжнародних стандартів у роботу всіх державних органів [1, с. 158].

Непідкупність поліції, як і будь-якого іншого інституту, вимагає формулювання правила і створення системи стимулів / санкцій за дотримання / порушення цього правила. Відповідно, узагальнюючи міжнародний досвід, слід виділити наступні напрями запобігання та протидії корупції в поліції: 1) розвиток неформальних етичних норм, які виключають корупційну поведінку; 2) формалізація антикорупційних вимог; 3) створення матеріальних стимулів для поліцейських, які не допускають корупційні дії; 4) встановлення санкцій для корумпованих поліцейських [3, с. 115].

Висновки. Корупція у правоохоронних органах представляє собою серйозну загрозу для національних інтересів та безпеки України. Вона може підривати довіру громадян до правопорядку, сприяти розвитку злочинності та негативно впливати на економіку країни. Боротьба з корупцією в правоохоронних органах є важливим завданням для зміцнення державних інституцій та підвищення безпеки України. Це вимагає системних реформ, створення антикорупційних інституцій та посилення нагляду за діяльністю правоохоронців. Міжнародна співпраця у сфері боротьби з корупцією також має важливе значення. Україна повинна співпрацювати з міжнародними партнерами та організаціями, щоб обмінюватися досвідом та отримувати підтримку у боротьбі з цією проблемою. Важливо пам'ятати, що боротьба з корупцією - це довгостроковий процес, і вона не може бути подолана в одну мить. Необхідно віддане зобов'язання з боку уряду, громадян та міжнародних спільнот для досягнення успіху в цій сфері. Україна робить значні кроки у боротьбі з корупцією, але виклики залишаються серйозними. Продовження зусиль та вдосконалення антикорупційних заходів є важливими для забезпечення національної безпеки та зміцнення демократичних інститутів в Україні.

Список використаних джерел

1. Тітуніна К. В., Кіріленко Ф. О. Боротьба Національної поліції з корупцією в Україні. *Правовий часопис Донбасу* № 2 (60) 2017. С. 152–159. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=

UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/pppd_2017_2_24.pdf (дата звернення: 10.11.2023).

2. Шинкаренко Н.В. Причини виникнення корупції в органах Національної поліції України. *Право і безпека*. 2016. С. 104–107. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9803772d-5217-4952-9c90-c73c84aa08/content> (дата звернення: 10.11.2023).

3. Кубаєнко А.В. Проблеми запобігання та протидії корупції в поліції: міжнародний досвід. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції* №3/2017. С. 114–118. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2017/29.pdf (дата звернення: 10.11.2023).

Іванчук Наталія Віталіївна,

старший науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

КОРУПЦІЯ, ЯК СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА В СУСПІЛЬСТВІ

Корупція є однією із найбільш серйозних перешкод побудови відносин у сфері державного управління, оскільки виводить їх поза межі правового поля, руйнує їхній механізм зсередини, чим значно знижує ефективність діяльності органів державної влади щодо виконання обов'язків перед громадянським суспільством. Масштаби поширення корупції досягає рівня, що загрожує національній безпеці України, вона підриває довіру населення до інститутів влади всередині країни, а ззовні шкодить міжнародному іміджу Української держави та реалізації програми Європейської інтеграції.

Тема корупції є чи не найбільш обговорюваною сьогодні в українському соціумі. Це є абсолютно зрозумілим і закономірним, адже рівень корупції досяг межі, за якою починається крах держави. Наслідки е-декларування та чисельні публікації в ЗМІ стосовно явно невинуватених статків можновладців, суддів та інших держслужбовців високого ешелону влади викликали шок у суспільстві, сформували розуміння останньої межі. Аналіз стану корупційної злочинності в Україні та інших країнах пострадянського простору свідчить про суттєву їх подобу. Це, у свою чергу, ставить питання і про ідентичність факторів злочинності та причин, що обумовлюють корупцію у суспільстві цих країн. І це абсолютно зрозуміло, адже ми всі вийшли з соціалістичного радянського минулого, і причини корупції перебувають у характеристиках пострадянського суспільства. Навіть достатньо поверхневий аналіз характеристик сьогодинішнього